

II

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie nie je povinné)

ROZHODNUTIA

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 21. októbra 2008

o štátnej pomoci C 9/07 (ex N 608/06), ktorú Španielsko zamýšľa poskytnúť spoločnosti Industria de Turbo Propulsores

[oznámené pod číslom K(2008) 6011]

(Iba španielske znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2009/179/ES)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,
a najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore,
a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky
v súlade s uvedenými ustanoveniami ⁽¹⁾,

so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

(2) Komisia oznámila Španielsku listom z 21. marca 2007 rozhodnutie začať v súvislosti s uvedeným opatrením konanie podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES.

(3) Rozhodnutie Komisie o začatí konania bolo uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie ⁽²⁾. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby k opatreniu predložili pripomienky.

(4) Španielsko predložilo svoje pripomienky 4. júna 2007.

(5) Industria de Turbo Propulsores (ďalej len „ITP“, príjemca pomoci, predložil svoje pripomienky listom z 13. júna 2007.

(6) Spoločnosť Rolls-Royce (ďalej len „RR“, ktorá bola v rozhodnutí o začatí konania označená za možného príjemcu nepriamej pomoci, predložila pripomienky listom z 13. júna 2007.

1. POSTUP

(1) Španielsko listom z 11. septembra 2006 notifikovalo Komisii opatrenie týkajúce sa štátnej pomoci, ktorú zamýšľa poskytnúť spoločnosti Industria de Turbo Propulsores.

(7) Komisia predložila listom z 19. júna 2007 tieto pripomienky Španielsku, ktoré svoje pripomienky predložilo 12. júla 2007.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 108, 12.5.2007, s. 18.

⁽²⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

- (8) Komisia požiadala strany zapojené do prípadu o dodatočné informácie listami Španielsku, ITP a RR z 19. decembra 2007. 2 400 osôb. Jej akcionárimi sú Sener Aeronáutica (53,125 %) a Rolls-Royce (46,875 %).
- (9) ITP odpovedala listom z 25. februára 2008. (19) ITP je výrobcom motorov v leteckom sektore. Predmetom jeho činnosti je navrhovanie, výskum a vývoj, výroba, montáž a testovanie leteckých motorov a plynových turbín. Podnik bol založený v roku 1991 a podieľal sa na vývoji iných motorov vo vojenskom sektore, ako je EJ200 pre Eurofighter Typhoon, a v civilnom sektore, ako je Trent 500 a Trent 900. Na tieto dva posledné programy ⁽³⁾ dostal pomoc.
- (10) Španielsko odpovedalo listom z 29. februára 2008.
- (11) RR odpovedal listom z 5. marca 2008.
- (12) Komisia predložila Španielsku informácie od ITP a RR 12. marca 2008. Španielsko predložilo pripomienky k týmto informáciám 9. apríla 2008. (20) Notifikované opatrenie sa týka podpory činností v oblasti výskumu a vývoja (ďalej len „VaV“), ktoré ITP vykonáva pre Trent 1000. Okrem motora Trent 1000 bude lietadlo B787 poháňané ďalším motorom nazvaným GenX, ktorý vyvíja General Electric s viacerými partnermi.
- (13) Komisia požiadala Španielsko o ďalšie informácie listom z 26. júna 2008. (21) Motor Trent 1000 vyvíja RR a viacerí partneri, ktorí sa podieľajú na riziku a príjmoch (RRSP), medzi ktorých okrem ITP patria tieto spoločnosti: Mitsubishi Heavy Industries, Kawasaki Heavy Industries, Goodrich, Hamilton Sundstrand a Carlton Forge. Motor Trent 1000 dostal osvedčenie o letovej spôsobilosti 7. augusta 2007. Jeho uvedenie do prevádzky sa však presunulo z dôvodu závažných oneskorení oproti pôvodnému plánu pri vývoji samotného lietadla.
- (14) Španielsko odpovedalo listom zo 17. júla 2008. Španielsko následne predložilo revidovanú verziu tohto listu 7. augusta 2008.
- (15) Napokon Španielsko predložilo listom z 18. septembra 2008 konečný výpočet výšky pomoci spolu s opravenými harmonogramami platieb a refundovania. (22) ITP sa podieľa ako RRSP na projekte Trent 1000 s podielom 11 %. Memorandum o porozumení s RR bolo podpísané 28. septembra 2004. Konečnú dohodu o rozdelení rizika a príjmov (RRSA) podpísali obidve spoločnosti 15. júla 2005.

2. CIEĽ OPATRENIA

- (16) Španielske orgány by chceli poskytnúť pomoc ITP na jej účasť na vývoji motora Trent 1000, ktorý RR vyvíja pre lietadlo Boeing B 787. Projekt sa začal v roku 2005 a skončí sa v roku 2009. (23) Celkové investície ITP do projektu predstavujú [...] (*) EUR v tomto členení: [...] EUR na náklady spojené s VaV, viac ako [...] EUR na priemyselné investície do výroby turbíny, [...] EUR na ostatné náklady (IT, certifikácia, doprava atď.).
- (17) Príjemca pomoci – ITP – je spoločnosť vyrábajúca letecké motory so sídlom v Španielsku. Jej ústredie sa nachádza v podporovanej oblasti v Baskicku. Ostatné zariadenia v blízkosti Madridu sa taktiež nachádzajú v podporovanej oblasti [článok 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES]. (24) ITP je poverená vývojom nízkotlakovej turbíny pre nový motor. RR stanovil na vývoj nízkotlakovej turbíny tieto ambiciózne technologické ciele: zníženie obstarávacích nákladov o [...] %, zníženie času na vypracovanie návrhu o [...] %, zníženie hmotnosti o [...] %, zníženie hladiny hluku o [...] dB.
- (18) ITP je veľký podnik: jeho celkové tržby v roku 2006 dosiahli približne 439 miliónov EUR. Počet zamestnancov ITP a jej dcérskych spoločností je približne

⁽³⁾ Veci C 38/01 a N 165/03.

(*) Obchodné tajomstvo.

(25) S cieľom dosiahnuť tieto ciele čelí ITP pri vykonávaní činnosti v oblasti VaV viacerým výzvam:

— nové materiály a postupy: nové materiály sa použijú prvýkrát pri niektorých súčiastkach, čo si vyžaduje nové postupy,

— mechanická technológia: ITP vyvinie nový systém tesnenia, optimalizuje vloženie a zlepší štruktúru,

— aerodynamika: nový dizajn profilov,

— technológia a metodika: čas požadovaný na návrh tohto motora je o jeden rok kratší ako pri predchádzajúcich motoroch; aby RR splnil túto požiadavku, ITP musí zaviesť vhodné nástroje pre iteratívne výpočty.

3. POCHYBNOSTI UVEDENÉ V ROZHODNUTÍ O ZAČATÍ KONANIA

(26) Komisia sa rozhodla začať konanie predovšetkým preto, že nemala k dispozícii dostatočné informácie týkajúce sa rozhodnutia o pomoci (Španielsko notifikovalo iba druhú tranžu). Aj po zaslaní dvoch podrobných žiadostí o informácie⁽⁴⁾ boli faktické informácie o poskytnutej pomoci nedostatočné.

(27) Po druhé, Komisia mala pochybnosti alebo jej chýbali informácie, prípadne oboje, vo viacerých záležitostiach:

— bolo treba dokázať zlyhanie trhu,

— nebol preukázaný motivačný účinok,

— existovali viaceré pochybnosti týkajúce sa klasifikácie činností v rámci kategórií VaV a oprávnenosti nákladov,

— existovali pochybnosti týkajúce sa nástroja pomoci a intenzity pomoci,

— existovala pochybnosť o uplatnení regionálneho bonusu,

— existovala pochybnosť o uplatnení bonusu za medzinárodnú spoluprácu,

— bola možná existencia nepriamej pomoci pre RR,

— existovali pochybnosti o príslušnom trhu a o vplyve na hospodársku súťaž.

(28) Vzhľadom na faktické nejasnosti a množstvo vznesených pochybností sa v rozhodnutí v prvom rade zadefinuje jeho rozsah pôsobnosti, najmä pokiaľ ide o rozhodovací proces (a prístup, ktorý prijali španielske orgány, spočívajúci v dvoch krokoch). Následne, v rozhodnutí sa preskúma prítomnosť pomoci a objasnia sa pravidlá uplatnené s cieľom posúdiť zlučiteľnosť opatrenia. Následne sa objasnia všetky pochybnosti vznesené v rozhodnutí o začatí konania.

(29) S cieľom zabrániť opakovaniam a uľahčiť porozumenie ku každej záležitosti sa predložia informácie získané počas prešetrovania vrátane pripomienok Španielska a zainteresovaných strán.

4. DVE TRANŽE JEDNEJ POMOCI

(30) Po prvé, v rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosť týkajúcu sa rozsahu notifikovaného opatrenia, najmä pokiaľ ide o to, či sa posudzovaná pomoc obmedzuje na notifikovanú pomoc, alebo či zahŕňa aj úver, ktorý Španielsko už poskytlo ITP na rovnaký projekt v rámci existujúcej schémy pomoci.

(31) ITP požiadala o pomoc vo všeobecnosti v júni 2004 prvým listom ministerstvu priemyslu, cestovného ruchu a obchodu (ďalej len „ministerstvo“). ITP predložila oficiálnu žiadosť o pomoc v odhadovanej výške 40 miliónov EUR na účasť na projekte Trent 1000 29. septembra 2004.

(32) Španielske orgány podporili projekt v dvoch tranžiaci, pričom povolili štátnej agentúre CDTI poskytnúť ITP úver.

⁽⁴⁾ Listy Komisie z 10. októbra 2006 a 30. novembra 2006.

- (33) Rozhodnutie o prvej tranži, ktorá pokrývala náklady za daný rok, prijala CDTI 30. novembra 2005. Prvá tranža predstavovala úver s nulovými úrokmi založený na existujúcej schéme⁽⁵⁾ vo výške 9 miliónov EUR.
- (34) Rozhodnutie o druhej tranži, ktorá sa vzťahovala na zostávajúce náklady, prijala CDTI 26. júna 2006. Aj druhá tranža bola úverom s nulovými úrokmi, zdalo sa však, že jej splatenie závisí od predaja motora. Táto tranža zodpovedá pomoci, ktorú Španielsko notifikovalo Komisii 11. septembra 2006, vo výške pôvodne stanovenej na 27,85 miliónov EUR.
- (35) Španielske orgány objasnili tento prístup spočívajúci v dvoch krokoch zmenami, ktoré vznikli v danom období v administratíve a ktoré sa týkali subjektu s právomocami spracovávať pomoc v oblasti VaV v leteckom sektore. V skutočnosti, ako preukázali španielske orgány, pričom okrem iného poskytli zápisnice z viacerých stretnutí, tieto právomoci sa preniesli z ministerstva na CDTI a tento prenos sa uskutočňoval dosť dlho.
- (36) Španielsko teda objasnilo, že CDTI v roku 2005 mohla poskytnúť iba prvý úver v obmedzenej výške. Po definitívnom ukončení prenosu právomocí CDTI prijala rozhodnutie poskytnúť druhú časť úveru, ktorú (opatrenie) Španielsko notifikovalo.
- (37) Neexistuje interná dokumentácia ministerstva alebo CDTI pred notifikovaným opatrením, ktorá by jasne a definitívne potvrdila zámer vlády podporiť projekt. Na druhej strane, v dokumentácii, ktorú poskytlo Španielsko, možno nájsť viaceré odkazy na projekt a jeho význam pre španielske hospodárstvo.
- (38) Malo by sa taktiež poznamenať, že neexistuje žiadny list vlády adresovaný ITP, ktorý by potvrdzoval zámer poskytnúť pomoc, ale našli sa určité nepriame odkazy na schému podpory leteckých motorov⁽⁶⁾ s výslovným uvedením B787. Táto schéma by sa zakladala na predchádzajúcich prípadoch schválených Komisiou⁽⁷⁾. Podľa Španielska sa musí rozhodnutie CDTI z roku 2005 považovať za potvrdenie zámeru španielskej vlády poskytnúť podporu ITP na celý projekt.
- (39) Napokon, Španielsko tvrdí, že očakávania ITP, že dostane pomoc, boli opodstatnené, pretože CDTI jej už medzi-
- časom poskytla pomoc, ktorá pokryla náklady na projekt v roku 2005. Táto pomoc nebola notifikovaná Komisii, pretože sa zakladala na schválenej schéme pomoci a bola nižšia ako stropy pre individuálnu notifikáciu.
- (40) Na základe poskytnutej dokumentácie a najmä vzhľadom na zmeny administratívnych právomocí môže Komisia konštatovať, že by sa tieto dve úvery mali považovať za dve tranže tej istej pomoci.
- (41) Komisia poznamenáva, že Španielsko uznáva, že urobilo chybu, keď notifikovalo iba druhý úver, a že Komisia by v tomto prípade mala posudzovať celkovú výšku oboch úverov.
- (42) Individuálna pomoc na projekty v oblasti VaV sa môže poskytnúť na *ad hoc* základe alebo na základe schválenej schémy pomoci. Kritériá na hodnotenie prípadov, ktoré sú predmetom individuálneho hodnotenia, sú obsiahnuté v kapitole 7 rámca pre výskum, vývoj a inovácie (ďalej len „VaVal“).
- (43) Na základe týchto kritérií nie je prijateľné, aby členský štát umelo rozdelil pomoc na veľké projekty do viacerých častí, pretože by to viedlo k veľmi ľahkému obídeniu prahov pre notifikáciu a pravidiel týkajúcich sa podrobného hodnotenia veľkých prípadov. Umožniť členskému štátu rozdeliť projekty by teda znamenalo upustiť od zásady sústreďovania kontroly Komisie pri prípadoch, ktoré najviac narušajú hospodársku súťaž.
- (44) Komisia nemôže v žiadnom prípade súhlasiť s tým, že by ITP mala opodstatnene očakávať, že jej bude poskytnutá pomoc. Vzhľadom na obmedzené právomoci CDTI by sa žiadna pomoc poskytnutá touto agentúrou nemohla považovať za prísľub štátu poskytnúť vyššiu sumu pomoci. Rokovania medzi CDTI a ITP, ktoré sa konali pred konečným rozhodnutím o grante, naznačujú, že hoci španielske orgány vyjadrili pozitívne stanovisko k podpore projektu, ITP nemala opodstatnené očakávania, že jej bude poskytnutá pomoc v určitej výške. Napokon, ITP nebola oprávnená dostať celú pomoc pred skutočným prijatím rozhodnutia o druhej tranži.
- (45) S cieľom dospieť k záveru týkajúcemu sa tejto záležitosti, pričom sa vezme do úvahy výnimočná situácia vzniknutá v dôsledku zmien v španielskej administratíve počas tohto postupu udeľovania grantu, môže Komisia skonštatovať, že dva úvery sú tranžami tej istej pomoci a Španielsko ich malo notifikovať spoločne. Preto sa prijíma rozhodnutie o celkovej sume oboch úverov.
- ⁽⁵⁾ Podľa Španielska bola schéma spravovaná CDTI platná pred pristúpením Španielska k Európskemu spoločenstvu v roku 1986.
- ⁽⁶⁾ Malo by sa taktiež poznamenať, že ITP je jediným španielskym výrobcom v tomto sektore.
- ⁽⁷⁾ C 38/01 a N 165/03.

(46) Komisia taktiež poznamenáva, že hodnotenie postupu udeľovania grantu by bolo omnoho jednoduchšie, keby španielske orgány na začiatku potvrdili ITP svoj zámer poskytnúť jej pomoc, bez zbytočného zachádzania do podrobností týkajúcich sa sumy a podmienok v počiatočnom štádiu. Takéto vyhlásenie o úmysle poskytnúť pomoc s nevyhnutným odkazom na klauzulu o pozastavení, spojenú s povinnosťou notifikovať pomoc Komisii, by pomohol pri posudzovaní prípadu, najmä pokiaľ ide o motivačný účinok pomoci ⁽⁸⁾.

5. EXISTENCIA POMOCI

(47) Ako sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania, hodnotené opatrenie patrí do rozsahu pôsobnosti článku 87 ods. 1 zmluvy. Toto konštatovanie nespochybnila žiadna strana.

(48) Španielske orgány notifikovali opatrenie ako štátnu pomoc. Opatrenie pozostáva zo štátnych zdrojov, v tomto prípade spravovaných verejnou agentúrou v rámci schémy pomoci. Ako sa uvádza na internetovej stránke CDTI ⁽⁹⁾, CDTI je španielska verejná organizácia v rámci ministerstva priemyslu, cestovného ruchu a obchodu, ktorej cieľom je pomáhať španielskym spoločnostiam zlepšiť ich technologický profil. Opatrenie má príjemcu, skupinu ITP, ktorý získava výhodu. ITP pôsobí v sektore, v ktorom je rozsiahly obchod medzi členskými štátmi, a projekt sa vzťahuje na produkt, na ktorom sa podieľajú viacerí medzinárodní partneri. Vplyv na obchod je teda potvrdený a opatrenie by sa malo považovať za štátnu pomoc na základe článku 87 ods. 1 zmluvy.

6. ZLUČITEĽNOSŤ

(49) Komisia posúdila opatrenie na základe článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy, najmä na základe ustanovení týkajúcich sa pomoci na VaV, ktoré od 1. januára 2007 predstavuje rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc na VaV ⁽¹⁰⁾ (ďalej len „rámec VaV“).

(50) Ako sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania, Komisia pomoc posúdila na základe rámca VaV, pretože v jeho oddiele 10.3. sa zreteľne uvádza, že „Komisia uplatní tento rámec na všetky notifikované projekty pomoci, pri ktorých treba prijať rozhodnutie po uverejnení rámca v úradnom vestníku, ako aj v prípadoch projektov notifikovaných pred jeho uverejnením“.

⁽⁸⁾ Podobné ustanovenie je obsiahnuté v bode 38 usmernení pre vnútroštátnu regionálnu pomoc (Ú. v. EÚ C 54, 4.3.2006, s. 13), na základe ktorého sa požaduje, aby členské štáty oznamovali príjemcovi zámer poskytnúť pomoc prostredníctvom vyhlásenia o úmysle poskytnúť pomoc.

⁽⁹⁾ www.cdti.es

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 323, 30.12.2006, s. 1.

(51) Komisia zaslala pri preskúvaní notifikácie dve žiadosti o informácie ⁽¹¹⁾, ktoré vyvolali množstvo otázok. V týchto listoch Komisia jasne zdôraznila, že v ustanovení týkajúcom sa *consecutio legis* v rámci VaV (spomínaný bod 10.3.) sa uvádza, že Komisia musí posudzovať prípad na základe pravidiel platných v čase rozhodnutia.

(52) Okrem toho, Komisia v druhom liste z 28. novembra 2006 uviedla, že prípad by si mohol vyžadovať začatie konania podľa článku 88 ods. 2 zmluvy.

(53) Španielske orgány požiadali, aby Komisia hodnotila prípad na základe rámca VaV z roku 1996, ktorý bol platný v čase notifikácie, pretože opatrenie bolo notifikované 11. septembra 2006 a ITP požiadala o pomoc v roku 2004.

(54) Španielsko na základe odkazu na vec *Graphischer Maschinenbau* ⁽¹²⁾ tvrdí, že ak by poskytlo pomoc protiprávne, uplatňoval by sa rámec VaV z roku 1996. Keďže je podľa Španielska rámec VaV platný od 1. januára 2007 reštriktívnejší ako rámec VaV z roku 1996, Komisia by teda uplatnením nových pravidiel penalizovala členský štát, ktorý pomoc notifikoval.

(55) Komisia poznamenáva, že podľa jej názoru je tvrdenie Španielska nenáležité a že táto judikatúra sa na tento prípad nevzťahuje, pretože v bode 10.3 rámca VaV sa jasne uvádzajú pravidlá, ktoré má Komisia uplatniť pri posudzovaní prípadov.

(56) Okrem toho, Komisia sa domnieva, že tvrdenie Španielska, že rámec VaV je reštriktívnejší, nie je správne. Ustanovenia týkajúce sa posudzovania individuálnych prípadov, ktoré obsahujú vysoké sumy pomoci, si jednoducho vyžadujú podrobnejšie preukázanie rôznych aspektov pomoci, vrátane jej pozitívneho vplyvu. Vyšší stupeň podrobnosti sa nemôže považovať za reštriktívnejší. Naopak, Komisia sa domnieva, že hlavné prvky pravidiel sa nezmenili alebo sa zmenili iba minimálne: definícia činností v oblasti VaV, oprávnené náklady, intenzity pomoci atď.

(57) Španielsko vo svojich pripomienkach taktiež tvrdí, že keďže Komisia vo svojom liste naznačila, že by mohla mať pochybnosti, mala začať konanie ihneď.

⁽¹¹⁾ Pozri prvý odsek rozhodnutia o začatí konania.

⁽¹²⁾ Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. mája 2002 vo veci T-126/99, *Graphischer Maschinenbau GmbH/Komisia*, Zb. 2002, s. II-02427.

- (58) Komisia však poznamenáva, že skoršie rozhodnutie o začatí konania, pokiaľ ide o uplatniteľné pravidlá na konečné rozhodnutie, by nič nezmenilo, pretože v každom prípade by sa uplatňovali pravidlá platné v čase prijatia konečného rozhodnutia.
- (59) Španielsko v každom prípade poskytlo všetky informácie požadované v kapitole 7 rámca VaVal potrebné na hodnotenie veľkých individuálnych projektov. Tieto informácie Komisii umožňujú získať celkový prehľad o prípade.

7. ZLYHANIE TRHU

- (60) S cieľom správne posúdiť pomoc na veľký projekt v oblasti VaV je potrebné posúdiť ciele opatrenia, najmä to, ktoré zlyhanie trhu má projekt riešiť.
- (61) Po prvé, španielske orgány v notifikácii uviedli, že opatrenie sa zameriava na nápravu neúplných a asymetrických informácií, najmä pokiaľ ide o dlhodobé projekty a nedostupnosť súkromných financií v osobitnom sektore charakterizovanom vysokým technologickým rizikom a veľmi dlhodobou návratnosťou. Komisia uznala existenciu takéhoto zlyhania trhu týkajúceho sa financovania veľkých programov v leteckom sektore v predchádzajúcich rozhodnutiach ⁽¹³⁾.
- (62) Po druhé, španielske orgány sa domnievali, že skutočnosť, že sa činnosti v oblasti VaV vykonávali v podporovaných oblastiach, by sa mala zohľadniť pri hodnotení zlyhania trhu. Činnosti v oblasti VaV v menej rozvinutých oblastiach by charakterizovali pozitívne externality a presun vedomostí a neúplné a asymetrické informácie.
- (63) V bode 7.3.1. rámca VaVal sa však uvádza, že Komisia musí vziať do úvahy: „i) znevýhodnenia spôsobené odľahlosťou a inými regionálnymi osobitosťami; ii) špecifické miestne hospodárske údaje, sociálne a/alebo historické príčiny nízkej úrovne činnosti v oblasti VaVal v porovnaní s príslušnými priemernými údajmi a/alebo situáciou na vnútroštátnej úrovni, a/alebo podľa potreby na úrovni Spoločenstva, a iii) každý ďalší relevantný ukazovateľ vykazujúci zvýšený stupeň zlyhania trhu“. Bez dôkazu založeného na týchto kritériách Komisia nemohla v hodnotenom prípade potvrdiť existenciu regionálnych znevýhodnení.

⁽¹³⁾ Pozri napríklad rozhodnutia Komisie vo veciach N 165/03 (Španielsko, pomoc pre ITP na Trent 900), N 372/05 (Francúzsko, pomoc pre Snecma na motor SaM 146), N 120/01 (Spojené kráľovstvo, pomoc pre Rolls-Royce na vývoj motorov Trent 600 a Trent 900) a naposledy vo veciach N 195/07 (Nemecko, pomoc pre Rolls-Royce Deutschland) a N 447/07 (Francúzsko, pomoc pre Turbomeca).

7.1. Asymetria informácií

- (64) Španielsko predložilo dodatočné tvrdenia na podporu existencie zlyhaní trhu spojených s existenciou asymetrie informácií.
- (65) Španielsko sa najprv odvolalo na špecifický obchodný model vývoja leteckého motora. Dokázalo, že keďže počiatočné investície sú veľmi dôležité a vrátia sa až po veľmi dlhom čase (peňažné toky projektu budú trvale kladné až po [> 10] rokoch, v kumulatívnom vyjadrení sa stanú kladnými až po [> 15] rokoch), na projektoch sa podieľajú viacerí partneri s cieľom znížiť celkové riziká.
- (66) Po druhé, podľa Španielska v prípade spoločnosti v tomto sektore zdrojom financovania sú peňažné toky pochádzajúce zo starších projektov. Keďže príjmy z projektu sa získajú až po viac ako jednom desaťročí, pretože pochádzajú skôr z predaja náhradných dielov ako z prvotného predaja motora, nové investície môžu financovať iba spoločnosti, ktoré majú za sebou dlhý rad programov.
- (67) Podľa Španielska je ITP pomerne mladá spoločnosť, pretože bola založená iba v roku 1989. ITP by z dôvodu svojho veku ešte nemohla získať výhody z kladných peňažných tokov pochádzajúcich z predchádzajúcich investícií.
- (68) Po tretie, ITP poskytla informácie o ťažkostiach, s ktorými sa stretla pri získavaní zdrojov na financovanie investície do projektu. ITP nepredložila konkrétny list banky, v ktorom sa zamieta žiadosť o financovanie, ale predložila vymenené e-maily medzi finančnými sprostredkovateľmi a obchodnými organizáciami ⁽¹⁴⁾, ktoré dokazujú nedostupnosť bankového financovania pre tento druh projektu.
- (69) Ako sa uvádza v odôvodnení 61 a poznámke pod čiarou č. 13, Komisia uznala vo viacerých prípadoch, že špecifický obchodný model vývoja leteckého motora je charakterizovaný asymetriou informácií. Tento záver však neznamená, že akýkoľvek projekt v sektore by čelil zlyhaniu trhu. Je zjavné, že vo viacerých prípadoch boli viaceré spoločnosti v sektore schopné financovať nové projekty buď z vlastných zdrojov, alebo prostredníctvom finančného trhu. Komisia musí posúdiť prítomnosť zlyhania trhu v tomto konkrétnom hodnotenom prípade.

⁽¹⁴⁾ Najmä HEGAN, ktorý je baskickou platformou v leteckom sektore.

- (70) V tomto prípade, ako sa už uviedlo v rozhodnutí o začatí konania, sa tvrdenia Španielska týkajúce sa prítomnosti zlyhania trhu považovali za dostatočné a Komisia nevyjadрила konkrétne pochybnosti.
- (71) Vzhľadom na nové prvky, vrátane informácií, ktoré predložila ITP, Komisia môže konštatovať, že tento prípad je charakteristický asymetriou informácií. Poznamenáva, že v prípade ITP je asymetria čiastočne spojená so štádiom vývoja spoločnosti, ktorá však dosahuje vek, keď bude schopná financovať nové projekty z príjmov zo starších programov. Inými slovami, ITP dosahuje stav, kedy obchodný model spoločnosti vyrábajúcej letecké motory môže fungovať normálne.
- (72) Komisia môže preto konštatovať, že v tomto prípade existuje zlyhanie trhu. Ako sa uviedlo v rozhodnutí o začatí konania, Komisia musí následne posúdiť, či prítomnosť regionálnych nevýhod zvyšuje stupeň tohto zlyhania trhu.
- 7.2. Regionálna nevýhoda**
- (73) Španielsko v predložených dokumentoch uviedlo množstvo tvrdení s cieľom podložiť prítomnosť regionálnej nevýhody, ktorá by zvýšila stupeň zlyhania trhu.
- (74) Španielsko v prvom rade zdôraznilo, že VaV prispieva k lisabonským cieľom a že v kontexte dohody o finančných perspektívach na obdobie rokov 2007 – 2013⁽¹⁵⁾ Španielsko vyčlenilo dodatočné 2 miliardy EUR zo štrukturálnych fondov s cieľom zvýšiť VaVa. Podľa Španielska toto vyčlenenie jasne dokazuje, že krajina zaostáva v oblasti činností vo VaV.
- (75) Po druhé, Španielsko zdôraznilo, že činnosti v oblasti VaV v hodnotenom projekte sa vykonávajú v podporovaných oblastiach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy⁽¹⁶⁾.
- (76) Španielsko taktiež zdôraznilo, že rozvoj ITP v Baskicku by prispel k regionálnemu rozvoju v oblasti ovplyvnenej priemyselnou reštrukturalizáciou (zatvorenie ťažkého priemyslu).
- (77) Okrem toho, podľa Španielska projekt prispieva k rozvoju vedeckej (výskumné organizácie), technologickej (testovacie strediská) a vzdelávacej (strojnica škola) infraštruktúry v regióne.
- (78) Napokon, podľa Španielska projekt prispieva k rozvoju siete subdodávateľov schopných pracovať vo vysoko pokrokovej oblasti. ITP v súčasnosti môže nakupovať v Španielsku iba [< 50] % vstupov, jej cieľom je výrazne zvýšiť tento podiel.
- (79) Španielsko na záver tvrdí, že regionálna nevýhoda a pozitívny vplyv projektu na regionálnej úrovni prispievajú k zlyhaniu trhu a tieto skutočnosti by Komisia mala uznať.
- (80) Španielsko taktiež dodáva, že ak Komisia neuzná takúto výhodu, bude to v rozpore s prístupom obsiahnutým v rámci pre VaV z roku 1996, v ktorom sa poskytuje automatický bonus vo výške 5 % na projekty vykonávané v podporovaných oblastiach patriacich do rozsahu pôsobnosti článku 87 ods. 3 písm. c) zmluvy (bonus je 10 % v prípade oblastí patriacich do rozsahu pôsobnosti 87 ods. 3 písm. a) zmluvy).
- (81) Je pravda, že pokiaľ ide o výdavky na VaV, štatistiky dokazujú, že Španielsko zaostáva za priemerom EÚ. Komisia však poznamenáva, že to samo o sebe nie je dostatočným argumentom na odôvodnenie individuálnej pomoci, ale skôr argumentom, ktorý by podporil horizontálnejší prístup k podpore VaV⁽¹⁷⁾.
- (82) Po druhé, Komisia poznamenáva, že projekt v oblasti VaV sa vykonáva v podporovaných oblastiach. Komisia taktiež poznamenáva, že nezahrnutím bonusu regionálnej pomoci do rámca VaVa jednoducho prispela k lepšiemu cieleniu štátnej pomoci na tieto projekty, čo prispieva k ekonomickej efektívnosti. Komisia uznala, že štátna pomoc môže prispieť buď k dosiahnutiu cieľov rovnosti, ako je regionálny rozvoj, alebo cieľov účinnosti, t. j. reakcia na nedostatky trhu⁽¹⁸⁾. Komisia preto revidovala viaceré pravidlá štátnej pomoci jednotným spôsobom, pričom zjednotila podmienky pre zlučiteľnosť s cieľom opatrení prijatých štátmi⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁵⁾ Bod 54bis dokumentu Európskej rady č. 15931/05 o finančných perspektívach na obdobie rokov 2007 – 2013.

⁽¹⁶⁾ Pozri rozhodnutie Komisie vo veci N 626/06 o regionálnej mape Španielska prijaté 20.12.2006.

⁽¹⁷⁾ Komisia schválila v rokoch 2007 a 2008 viaceré schémy pomoci podporujúce činnosti v oblasti VaV, ktoré notifikovalo Španielsko.

⁽¹⁸⁾ Pozri napríklad Akčný plán štátnej pomoci – Menšia a lepšie zacieľená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009, KOM(2005) 107 v konečnom znení, ktorý Komisia prijala 7. júna 2005.

⁽¹⁹⁾ Preto nie je žiadny regionálny bonus v nedávno prijatom nariadení Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách) (Ú. v. EÚ L 214, 9.8.2008, s. 3).

- (83) Po tretie, Komisia poukazuje na tvrdenie Španielska týkajúce sa potreby vytvoriť potrebnú infraštruktúru v oblastiach výskumu, technológie a vzdelávania. V hodnotenom prípade však Španielsko nedokázalo, že v tomto prípade je pomoc poskytnutá individuálnej spoločnosti, ITP, potrebná na rozvoj vedomostnej infraštruktúry. Okrem toho, Komisia poznamenáva, že hodnotené opatrenie predstavuje individuálnu pomoc jednému príjemcovi. Jej vplyv na uvedenie infraštruktúry môže byť len veľmi nepriamy.
- (84) Napokon, Komisia poznamenáva, že cieľom pomoci je prispieť k rozvoju siete subdodávateľov. Kým z hľadiska regionálneho rozvoja by boli takéto ciele náležité, zo širšej európskej perspektívy nie je isté, že by prišlo k rozšíreniu infraštruktúry alebo siete subdodávateľov v okruhu všetkých veľkých spoločností, najmä v integrovanom sektore, ako je letecký sektor. V takomto technologicky špecializovanom a rozvinutom sektore, v ktorom sú do programov zapojení viacerí partneri z celej Európy a z celého sveta (pričom prínos v podobe rozvoja siete subdodávateľov v podporovanej oblasti nie je zjavný), je však pravdou aj to, že keď sa podnik musí spoliehať na [> 50] % vstupov zo zahraničia, dokazuje to silnú závislosť od medzinárodných partnerov, a preto ide o rizikový faktor.
- (85) Komisia sa preto domnieva, že špecifická situácia v podporovanej oblasti, v ktorej sa projekt vykonáva, vykazuje veľmi mierne zvýšený stupeň zlyhania trhu, najmä pokiaľ ide o dostupnosť technologicky vyspelých subdodávateľov, ktorí by mohli byť životaschopnými partnermi podieľajúcimi sa na riziku.

7.3. Záver k zlyhaniu trhu

- (86) Komisia môže na základe týchto tvrdení konštatovať, že v hodnotenom prípade existuje zlyhanie trhu.

8. MOTIVAČNÝ ÚČINOK

- (87) Vzhľadom na informácie dostupné v danej fáze prešetrovania Komisia vyjadrila v rozhodnutí o začatí konania pochybnosti o motivačnom účinku pomoci.

8.1. Nevyhnutnosť pomoci

- (88) Podľa kapitoly 6 rámca VaVa musí Komisia najprv zistiť, či príjemca predložil žiadosť o pomoc pred začatím projektu v oblasti VaV.

- (89) Ako sa uvádza aj v odôvodnení 31 a nasl., španielske orgány uviedli, že ITP požiadala o pomoc pred začatím projektu, pričom dodržala ustanovenie obsiahnuté v druhom odseku kapitoly 6 rámca VaVa.

- (90) Ako sa už uviedlo, Komisia mala obavy ohľadne rozhodovacieho procesu a neskorej notifikácie. Informácie, ktoré Španielsko predložilo, umožňujú konštatovať, že notifikované opatrenie sa týka opatrenia individuálnej pomoci, ktoré bolo poskytnuté v dvoch tranziách. Hodnotenie motivačného účinku sa musí preto vykonať pre celú pomoc.

- (91) Pokiaľ ide o rozhodovací proces, Komisia by chcela zdôrazniť, že osobitné podmienky v tomto prípade – prenos právomocí, prístup spočívajúci v dvoch krokoch a prechod na nové pravidlá štátnej pomoci – zapríčinili, že hodnotenie týchto podmienok je v tomto prípade špecifické.

- (92) Komisia v prvom rade poznamenáva, že zvyčajne má pochybnosti týkajúce sa motivačného účinku opatrenia, keď sa v súvislosti s jedným projektom prijímajú viaceré rozhodnutia o grante. Pochybnosti o motivačnom účinku má aj vtedy, keď oficiálne rozhodnutie o poskytnutí pomoci prijme štát v čase, kedy je projekt už v pokročilom štádiu. V prípade VaV je nevyhnutné, aby pomoc mala vplyv na správanie spoločnosti a viedla ju k vykonaniu väčšej alebo rýchlejšej investície do projektu. Bez takéhoto vplyvu by pomoc nemala motivačný účinok a nebola by nevyhnutná.

- (93) Na to, aby pomoc mala takýto účinok, musí o pomoci rozhodnúť štát buď oficiálne, hoci s klauzulou o pozastavení až do potrebného schválenia zlučiteľnosti pomoci na základe článku 88 ods. 3 zmluvy Komisiou, alebo prostredníctvom vyhlásenia o úmysle poskytnúť pomoc⁽²⁰⁾, ktoré by nevedlo k vzniku opodstatnených očakávaní, ale by bolo dostatočným dokladom ochoty štátu podporiť projekt.

- (94) Komisia taktiež poznamenáva, že nevyhnutnou podmienkou zlučiteľnosti pomoci pri projekte v oblasti VaV je predchádzajúca notifikácia pomoci na základe článku 88 ods. 3 zmluvy. Notifikácia pomoci na projekt, ktorý sa blíži k záveru, by znamenala, že štát nie je presvedčený o pomoci, ktorú plánuje poskytnúť, alebo nie je schopný predložiť záruku na takúto pomoc. Ak je spoločnosť vzhľadom na túto neistotu schopná realizovať projekt a dokonca ho ukončiť, je pravdepodobné, že pomoc nebola pre samotnú spoločnosť úplne potrebná.

⁽²⁰⁾ Pozri aj odôvodnenie 31.

8.2. Základné ukazovatele

- (95) Podľa kapitoly 6 rámca VaVaI musí Komisia posúdiť pri všetkých individuálnych opatreniach množstvo kritérií, ktoré naznačujú motivačný účinok pomoci, pokiaľ ide o zväčšenie veľkosti alebo rozsahu projektu alebo o urýchlenie projektu, alebo o zvýšenie celkovej sumy, ktorú príjemca vynaloží na VaV.
- (96) Španielsko vo svojich pripomienkach predložilo rad skutočností s cieľom preukázať splnenie uvedených základných kritérií.
- (97) Po prvé, podľa Španielska bola pomoc pre ITP nevyhnutná na realizáciu investície zodpovedajúcej 12 % projektu, čo predstavuje zväčšenie veľkosti a rozsahu. ITP by bez pomoci nemohla realizovať takúto veľkú investíciu ⁽²¹⁾.
- (98) Po druhé, podľa Španielska by pomoc umožnila urýchlenie projektu. Španielsko tvrdí, že čas potrebný na vývoj motora Trent 1000 je omnoho kratší ako pri predchádzajúcich motoroch.
- (99) Po tretie, Španielsko poznamenáva, že priemerné náklady na zamestnancov venujúcich sa VaV v ITP (24 %) sú vyššie ako priemer v sektore (19 %). Okrem toho, ITP vo veľkom rozsahu investovala do VaV v posledných rokoch, keďže pomer medzi VaV a obratom bol 16 % v roku 2005, 26 % v roku 2006 a 22 % v roku 2007. Španielsko porovnáva tieto údaje s európskym priemerom v sektore v rozsahu 11 % v rokoch 2005 a 2006. Španielsko uvádza, že bez pomoci na motor Trent 1000 by pomer VaV/obrat klesol na úroveň [...] % v roku 2006 a [...] % v roku 2007.
- (100) ITP poskytla podrobné údaje o svojich zamestnancoch. Uvádza, že vychádzajúc z predpokladu, že bez pomoci by nebola schopná projekt realizovať, mala by problémy s premiestnením [...] ekvivalentov pracovných miest na plný úväzok zamestnancov, ktorí pracovali na projekte. ITP tvrdí, že minimálna časť by sa mohla presunúť na prácu na vyššom stupni (výskum a technológia), ale mala by problémy udržať ostatných výskumníkov. Podľa ITP skutočnosť, že udržiava túto vysokú úroveň výdavkov na VaV naznačuje, že pomoc má motivačný účinok.
- (101) Komisia poznamenáva, že hodnotenie týchto ukazovateľov závisí od alternatívneho scenára, ktorý by sa realizoval bez pomoci. Ak pomoc skutočne umožnila, aby sa

ITP zapojila do väčšieho projektu, potom mala motivačný účinok z hľadiska rozsahu a veľkosti projektu.

- (102) Komisia však upozorňuje na nejednoznačnosť číselných údajov týkajúcich výdavkov na VaV. Hoci je pravda, že ITP má v porovnaní s konkurentmi v sektore vysokú úroveň výdavkov na VaV, môže to súvisieť skôr s jej nedostatočnými príjmami zo starších projektov, ako sa už uviedlo ⁽²²⁾, ako s intenzitou jej VaV. Okrem toho, Komisia nemôže akceptovať argument, že udržiavanie stálej úrovne výdavkov na VaV a na zamestnancov dokazuje, že pomoc má motivačný účinok. Naopak, za normálnych okolností by sa zdalo, že ak pomoc nemá vplyv na výdavky na VaV a na zamestnancov v oblasti VaV, znamenalo by to, že účinkom pomoci je skôr podpora projektu, ktorý nahrádza staršie projekty, ktoré sa ukončili, ako podpora úplne nové iniciatívy príjemcu.
- (103) V každom prípade Komisia musí pri hodnotení opatrenia individuálnej pomoci vykonať podrobné hodnotenie informácií, ktoré predložil členský štát a príjemca spolu s uvedenými základnými ukazovateľmi.

8.3. Alternatívne scenáre

- (104) Komisia pri svojom podrobnom hodnotení motivačného účinku vychádzala z ustanovení bodu 7.3.3. rámca VaVaI.
- (105) ITP predložila prezentáciu, ktorú pripravila pre svoje predstavenstvo v čase prijatia rozhodnutia investovať do projektu. Dokumentácia dokazuje, že spoločnosť preskúmala viaceré alternatívy pred začatím rokovaní s RR, pričom existovali podnikateľské plány pre každú alternatívu, a to s pomocou a bez nej:
- [...] % motora (celá nízkotlaková turbína),
 - [...] % (nízkotlaková turbína bez trysiek pre rozvádzacie lopatky),
 - [...] % (nízkotlaková turbína bez trysiek a plomb pre rozvádzacie lopatky),
 - [...] % (kryt a disk na chvost), v tomto prípade by ITP bola iba subdodávateľom.

⁽²¹⁾ Toto tvrdenie je podrobnejšie rozobraté v nasledujúcom oddiele (pozri ďalší oddiel rozhodnutia, odôvodnenie 104 a nasl.).

⁽²²⁾ Motory Trent 500 a Trent 900 sú predmetom vo veciach C 38/01 a N 165/03.

- (106) Malo by sa pripomenúť, že projekt je konečným výsledkom rokovania medzi ITP a RR. Je veľmi ťažké odhadnúť, aký by bol výsledok takéhoto rokovania bez existencie pomoci.
- (107) V skutočnosti, hoci ITP mala alternatívne možnosti, nešlo o skutočne realizovateľné projekty, pretože záviseli aj od inej strany, ktorá by sa podieľala na rokovaniach. Na základe tvrdení, ktoré predložil RR, sa tiež zdá, že RR nemal záujem na obmedzenej účasti zo strany ITP (napr. okolo [...] %), pretože by to RR nútilo niesť väčšie riziká, realizovať niektoré práce priamo alebo si nájsť iných partnerov.
- (108) Okrem toho, hoci boli predstavenstvu ITP predložené aj finančné výpočty na projekt s pomocou a bez nej, zdalo sa, že dostupnosť pomoci sa zohľadnila v rozhodnutí ITP zapojiť sa do projektu ⁽²³⁾.
- (109) Napokon, na základe analýzy viacerých alternatívnych účastí, ktorú vykonala ITP, by sa zdalo, že rozhodnutie sa zakladalo najmä na množstve čisto kvalitatívnych faktorov (zhrnutých v niektorých diagramoch SWOT), skôr ako na kvantitatívnych faktoroch [ako je napríklad očakávaná vnútorná miera návratnosti (IRR)], ktoré malo predstavenstvo taktiež k dispozícii. Malo by sa poznamenať, že IRR nie je v porovnaní s priemernými kapitálovými nákladmi vo výške [...] % vôbec vysoká. IRR vypočítaná pri 25 a 50 rokoch pravdepodobne ukáže, že bez pomoci by projekt nebol pre spoločnosť dostatočne ziskový, aby doň investovala. Nízka úroveň konečnej IRR, a to aj s pomocou, taktiež potvrdzuje, že skutočným cieľom ITP pri rozhodovaní o uskutočnení investície s očakávanou nízkou návratnosťou bolo posilnenie pozície na trhu.
- (110) Komisia preto poznamenáva, že pomoc nepochybne viedla k investícii ITP do väčšieho projektu s ambicióznym rozsahom.
- (111) Komisia taktiež poznamenáva, že je ťažké určiť presný realizovateľný projekt, pretože existovali rôzne počiatočné alternatívy, ktoré sa v každom prípade museli následne dohodnúť s vedúcim projektu, čiže s RR.
- (112) Komisia poznamenáva, že projekt je ziskový, ako je to bežné pri projektoch týkajúcich sa leteckých motorov,
- pretože by to bolo proti podnikateľskej logike investovať do projektu s negatívnou návratnosťou. Komisia poznamenáva, že hlavným ukazovateľom, ktorý spoločnosť uplatňuje pri investičnom rozhodnutí, je pri takomto druhu projektu práve IRR, na ktorý má pomoc pozitívny vplyv, pretože umožňuje podniku presiahnuť priemerné kapitálové náklady v sektore.
- (113) Komisia poznamenáva, že pri projektoch týkajúcich sa leteckých motorov je suma počiatočnej investície zvlášť dôležitá a že pre vývoj peňažných tokov v čase je charakteristické kumulovanie záporných peňažných tokov, v tomto prípade v prvých 19 rokoch.
- (114) Komisia napokon posúdila stupeň rizika pri výskumnom projekte. ITP uviedla hlavné riziká projektu:
- technické riziká spojené s dosiahnutím špecifikácií pre prvú certifikáciu a v kratšom období v porovnaní s predchádzajúcimi programami,
 - technické riziká spojené s nutnosťou zmeniť návrh v prvotných fázach výroby,
 - obchodné riziká vyplývajúce z cenovej politiky (ktorá je mimo kontroly ITP),
 - kurzové riziká (pretože predaje sú v dolároch) a
 - riziká spojené s jednotkovými výrobnými nákladmi, ktoré stanovil Boeing na úrovni znamenajúcej zníženie nákladov o [...] % v porovnaní s predchádzajúcimi motormi. Tieto náklady sú ovplyvnené najmä novosťou dizajnu a nákladmi na suroviny.

⁽²³⁾ Malo by sa tiež poznamenať, že v tej istej prezentácii sa odkazuje na možné problémy pri rozhovoroch s Komisiou, hoci išlo v krajnom prípade o určité úpravy súm a podmienok bez uvedenia rizika úplného zákazu pomoci. Táto zmienka však nie je dôvodom pre vznik opodstatneného očakávania zo strany spoločnosti, že pomoc získa. Jednoducho len odráža skúsenosti spoločnosti s dvomi predchádzajúcimi prípadmi štátnej pomoci.

(115) ITP vypracovala odhady zmeny čistej súčasnej hodnoty (ČSH) projektu na základe zmien niektorých z týchto parametrov. Tieto odhady dokazujú, že ČSH sa môže ľahko stať výrazne zápornou, keď sú tržby nižšie ako očakávaná, keď je výmenný kurz menej priaznivý alebo keď sa zvýšia náklady na suroviny.

(116) Komisia poznamenáva, že riziká projektu sú značné. Poznamenáva, že nie všetky riziká, ktoré uviedla ITP, sú rovnako významné z hľadiska ich hodnotenia, ako napríklad kurzové riziko. Komisia ďalej poznamenáva, že ITP bola schopná poskytnúť podrobné výpočty finančných aspektov projektu, vrátane ich citlivosti na rizikové faktory. Tieto výpočty dokazujú predovšetkým, že projekt je mierne ziskový v porovnaní s priemernými kapitálovými nákladmi pre spoločnosť. Po druhé, dokazujú, že technické a obchodné riziká sú značné, najmä v porovnaní s výškou investície a jej očakávanými peňažnými tokmi.

(117) Komisia môže na základe týchto kritérií súhlasiť s tým, že pomoc má motivačný účinok, pretože umožňuje ITP zapojiť sa do projektu v rozsahu, ktorý by si nemohla bez pomoci dovoliť.

9. PROPORCIONALITA

(118) S cieľom posúdiť proporcionalitu opatrenia Komisia musí najprv posúdiť oprávnené náklady, najmä či sa objasnili pochybnosti vyjadrené v rozhodnutí o začatí konania; potom musí preskúmať nástroj pomoci, pričom opäť posúdi, či sa objasnili vyjadrené pochybnosti; po tretie musí preskúmať, či sú na projekt uplatniteľné bonusy za regionálnu nevýhodu a spoluprácu, a nakoniec musí stanoviť intenzitu pomoci a overiť, či sú dodržané podmienky stanovené v rámci VaVal.

9.1. Oprávnené náklady

(119) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti týkajúce sa oprávnených nákladov projektu prijímajúceho pomoc:

a) klasifikácia nákladov podľa kategórií výskumu sa urobila na základe teoretického modelu a neodráža skutočné náklady (a dokonca ani plánované náklady) príjemcu;

b) v klasifikácii výdavkov bol stupeň prípravných štúdií pre experimentálny vývoj zvlášť vysoký v porovnaní s ostatnými kategóriami nákladov, najmä vzhľadom na iné projekty zamerané na vývoj motorov;

c) viaceré špecifické aspekty boli sporné: suma vyčlenená na technické riadenie v prvom roku projektu

a výdavky týkajúce sa vybavenia (najmä v prípade, keď sa takéto vybavenie používalo výhradne pre projekt) a

d) začlenenie niektorých nákladov, ktoré ITP vznikli v období rokov 2008 a 2009, po certifikácii motora.

(120) Komisia vyjadrila pochybnosti týkajúce sa klasifikácie činností na základe definície priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja obsiahnutej v oddiele 2.2. písm. f) a g) rámca VaVal, ako aj vlastnej praxe v oblasti VaV⁽²⁴⁾.

(121) Komisia vyjadrila pochybnosti týkajúce sa oprávnených nákladov, najmä výdavkov na zariadenia, na základe bodu 5.1.4. rámca VaVal.

(122) V odpovedi na rozhodnutie o začatí konania Španielsko poskytlo novú klasifikáciu nákladov, ktorá odráža činnosti skutočne vykonávané alebo plánované s výslednou klasifikáciou z hľadiska kategórií VaV. Nové informácie poskytnuté Španielskom umožnili Komisii podrobne posúdiť každý pracovný balík a preveriť, či bola klasifikácia činností v oblasti VaV správna.

(123) Okrem toho, španielske orgány súhlasili s tým, že krajná lehota na posúdenie oprávnených nákladov je certifikácia lietadla. Vzhľadom na to, že náklady, ktoré vznikli po certifikácii, boli nižšie, toto výrazne neovplyvňuje celkovú výšku ani rozdelenie nákladov medzi kategórie VaV.

(124) Španielsko taktiež súhlasilo s tým, aby sa práca vykonaná medzi certifikáciou motora a lietadla považovala za experimentálny vývoj a nie za priemyselný výskum, pretože táto práca sa vykonáva na prototypoch modulu turbíny.

(125) Španielske orgány taktiež súhlasili s tým, aby sa 100 % práce vykonanej na úlohách spojených s testovaním súčiastok ([...] EUR) začlenilo do kategórie experimentálny vývoj. To je v súlade s klasifikáciou použitou pre iné úlohy aj s definíciou, ktorú navrhla samotná ITP, podľa ktorej sa majú testy týkajúce sa akumulovaných hodín prevádzky (a skúšky únavy patria do tejto kategórie) považovať za experimentálny vývoj.

⁽²⁴⁾ Najmä projekty financované na základe rámcového programu pre VaV – pozri rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1982/2006/ES z 18. decembra 2006 o siedmom rámcovom programe Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností (2007 – 2013) (Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006, s. 1) – a vlastné skúsenosti s hodnotením prípadov štátnej pomoci v sektore leteckých motorov.

- (126) ITP vo svojich pripomienkach okrem podpory tvrdení predložených Španielskom uznala aj to, že jej interný účtovný systém neumožňuje oddeliť náklady na VaV podľa rozdielných kategórií. To vysvetlilo, prečo sa kategorizácia vykonala na tom, čo sa zdalo byť teoretickým modelom. ITP taktiež uviedla, že začala prispôbovať svoj účtovný systém s cieľom umožniť takúto kategorizáciu, pretože sa to vyžaduje aj na základe účtovných štandardov IFRS ⁽²⁵⁾.
- (127) Španielsko predložilo opravenú a konečnú verziu oprávnených nákladov, ktorá je predložená v tabuľke. Celkové oprávnené náklady projektu na celé obdobie rokov 2005 – 2008 predstavujú 73,567 miliónov EUR. Z toho náklady spojené s činnosťami klasifikovanými ako priemyselný výskum predstavujú 29,296 miliónov EUR (39,8 % z celkových oprávnených nákladov). Náklady na činnosti v oblasti experimentálneho vývoja sú 44,212 miliónov EUR (60,1 %). Do projektu sú začlenené aj prípravné štúdie vo výške 59 000 EUR.

Tabuľka: Oprávnené náklady

(v miliónoch EUR)

Kategória VaV	2005	2006	2007	2008	Spolu
Priemyselný výskum	[...]	[...]	[...]	[...]	29,296
Realizačné štúdie	[...]	[...]	[...]	[...]	0,059
Experimentálny vývoj	[...]	[...]	[...]	[...]	44,212
Spolu	[...]	[...]	[...]	[...]	73,567

- (128) Vzhľadom na podrobné informácie poskytnuté Španielskom a na prijatie pripomienok k osobitným aspektom týkajúcim sa časovej lehoty projektu a klasifikácie niektorých druhov výdavkov môže Komisia získať úplný prehľad o oprávnených nákladoch a o ich kategorizácii.
- (129) Na záver, medzi oprávnené náklady patria iba činnosti oprávnené na pomoc podľa bodu 5.1.4. rámca VaVal, správne zaradené do príslušných kategórií priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja, ako sa definuje v oddiele 2.2. rámca VaVal.

9.2. Nástroj pomoci

- (130) V pôvodnej notifikácii španielske orgány plánovali použiť nástroj, ktorý spája vlastnosti návratného preddavku –

⁽²⁵⁾ Tieto štandardy umožňujú rozdielnu klasifikáciu výdavkových účtov týkajúcich sa priemyselného výskumu, klasifikovaného ako náklady a experimentálneho vývoja, klasifikovaného ako aktíva.

s úhradou istiny úveru úmerne úspechu projektu – a zvýhodneného úveru – bez toho, aby príjemca platil úroky. Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti týkajúce sa tohto hybridného nástroja, ktorý by príjemcovi poskytol dvojité výhodu, pričom spája prvok rozdelenia rizika preddavku s istotou výhody, ktorú predstavuje neplatenie úrokov. Kombinácia týchto dvoch výhod by spôsobila, že pomoc by bola pre príjemcu príliš štedrá.

- (131) Návratný preddavok je zadaný v oddiele 2.2. písm. h) rámca VaVal. Podmienky jeho zlučiteľnosti sú zadané v bode 5.1.5. rámca VaVal.
- (132) Zvýhodnený úver je úver s nižšou úrokovou sadzbou (v tomto prípade s nulovou úrokovou sadzbou). Prvok pomoci predstavuje výška úrokov neplatených príjemcom, vypočítaná ako rozdiel medzi trhovou sadzbou uplatniteľnou na úver a skutočne zaplatenými úrokmi. V tomto prípade bola trhovú sadzbu referenčná sadzba bez pridania dodatočných bázických bodov a zaplatené úroky predstavovali nulu. Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti aj o úrokovej sadzbe, ktorá sa má použiť pri výpočte prvku pomoci pri tomto úvere. Ako sa uvádza ďalej, toto hľadisko už nie je dôležité.
- (133) Španielske orgány vo svojich pripomienkach predovšetkým uznali existenciu takejto dvojitej výhody a súhlasili s úpravou nástroja pomoci. Orgány uviedli, že navrhnu poskytnutie pomoci prostredníctvom zvýhodneného úveru. Podľa Španielska dôvodom použitia zvýhodneného úveru bolo jednoducho to, že sa domnievali, že ho Komisia ľahšie schváli.
- (134) Rovnaké stanovisko zaujala aj ITP vo svojich pripomienkach. ITP však dodala aj to, že by súhlasila aj s nástrojom pomoci vo forme návratného preddavku ⁽²⁶⁾.
- (135) Komisia vo svojom liste z 19. decembra 2007 uviedla, že návratný preddavok by v tomto prípade pravdepodobne zaručil väčšiu proporionalitu.
- (136) Komisia poznamenala, že upraviť nástroj pomoci v roku 2007, ako navrhlo Španielsko, na úver s nulovými úrokmi, by znamenalo výhodu pre príjemcu, pretože v takom prípade by sa obchodné riziká o niečo znížili v dôsledku zvýšenia predajov motora.

⁽²⁶⁾ ITP vo svojom liste z 25.2.2008 uvádza, že požiada o „návratný úver v prípade úspešnosti projektu“.

- (137) V tomto prípade by pomoc zohrala úlohu preddavku tým, že by zaručila ITP, že bude mať dostatok hotovosti na realizáciu investícií, pričom v danom čase by umožnila ITP ušetriť úroky. ITP by nielen splatila iba istinu, ale vyhla by sa aj plateniu dodatočného poplatku v prípade úspechu. Komisia to považovala za nadmernú výhodu pre spoločnosť a požiadala španielske orgány, aby navrhli spôsob jej zníženia buď zmenou nástroja, alebo zavedením klauzúl a podmienok, ktoré by nástroj prepojili s rizikom.
- (138) Komisia ďalej zdôraznila, že návratné preddavky sú nástrojom rozdelenia rizika, ktorý v prípade úspechu projektov umožňuje viac ako primerané splatenie príjmom: ak sa dosiahnu plánované tržby, pomoc sa vráti v plnom rozsahu, vrátane úrokov. Ak tržby zostanú nižšie, ako sa plánovalo, úhrada sa pomerne zníži ⁽²⁷⁾. Ak sú tržby vyššie ako predpoklady, úhrada prevýši sumu prijatého preddavku.
- (139) Komisia a Španielsko dospeli pri hodnotení prípadu k záveru, že primeraným nástrojom pomoci pre tento druh pomoci je návratný preddavok so špecifickými vlastnosťami uvedenými nižšie.
- (140) Nástroj pomoci je štruktúrovaný podľa odôvodnenia predloženého španielskymi úradmi, že dve rozhodnutia o grante sú v tomto prípade dvoma tranžami tej istej pomoci s jednou žiadosťou o pomoc.
- (141) Zmenený harmonogram pre pomoc sa zakladá na týchto prvkoch.
- (142) Pri vyplácaní pomoci sa dodržiava harmonogram stanovený pre dve tranže.
- (143) Úhrada sa počíta na základe celkovej pomoci, ktorú ITP dostala, upravenej na základe referenčnej sadzby pre rok 2005 (4,08 %).
- (144) Cieľový dátum je [...], keď by sa celá upravená úhrada mala považovať za ukončenú na základe nižšie uvedenej prognózy.
- (145) Opatrná prognóza predaného počtu motorov je [...] motorov (založené na [...] lietadiel) a nezahŕňa výmeny. Tento údaj je uvedený v internom podnikateľskom pláne ITP predloženom predstavenstvu v súvislosti s jej rozhodnutím investovať do projektu.
- (146) Za úhrady sa majú považovať sumy v EUR za predaný motor; suma za motor sa bude meniť takto: do [...] predaných motorov (40 % z konečnej prognózy) ITP zaplatí [...] EUR za každý motor; od [...] do [...] motorov (do 85 % z konečnej prognózy) ITP zaplatí [...] EUR za každý motor; od [...] do [...] motorov (konečná prognóza) ITP zaplatí [...] EUR.
- (147) Španielsko pri stanovovaní týchto súm vzalo do úvahy skutočnosť, že prvé motory sa predávajú s väčšou obchodnou zľavou. Taktiež zohľadnilo peňažné toky pri projekte, ktoré sú záporné už v prvých rokoch, pretože počiatočná investícia je veľmi vysoká a tržby sú rozložené na minimálne dvadsať rokov.
- (148) Po dosiahnutí cieľovej prognózy [...] motorov bude ITP platiť až do roku 2043 dodatočný poplatok za úspech vo výške 1 % z obratu pochádzajúceho z predaja každého motora ⁽²⁸⁾.

9.3. Regionálny bonus

- (149) Španielske orgány uznávajú, že podľa rámca VaVal platného od 1. januára 2007 sa nemôže poskytovať regionálny bonus na projekty vykonávané v podporovaných oblastiach. Uviedli však, že by radi poskytli tento bonus aspoň na oprávnené náklady z roku 2006.
- (150) Komisia môže pri posúdení vychádzať iba z pravidiel, ktoré stanovila a ktoré sú obsiahnuté v rámci VaVal. Na základe toho sa úvahy o možnom znevýhodnení projektu, ktoré by vplývalo zo skutočnosti, že sa realizuje v podporovanej oblasti, musia preukázať a zohľadniť v hodnotení zlyhania trhu a motivačného účinku.
- (151) Ako sa uviedlo, pomoc sa musí posúdiť vo svojej celistvosti na základe uplatniteľných pravidiel, ktoré predstavuje rámec VaVal. V rámci VaVal sa už neustanovuje možnosť zvýšiť intenzitu pomoci pre projekty vykonávané v podporovaných oblastiach. Komisia preto nemôže súhlasiť s tým, aby intenzita pomoci zahŕňala takýto bonus.

⁽²⁷⁾ A narušenie hospodárskej súťaže je menšie, pretože produkt nebol úspešný.

⁽²⁸⁾ V rámci VaVal sa výslovne ustanovuje, že v prípade úspechu vyššieho ako výsledok zadaný ako úspešný by mal byť príslušný členský štát oprávnený požadovať platby nad rámec splatenia preddavku (pozri šiesty odsek oddielu 5.1.5.).

9.4. Bonus za spoluprácu

- (152) Španielske orgány uviedli, že podľa ich názoru by mal byť notifikovaný projekt oprávnený na získanie bonusu za medzinárodnú spoluprácu. Podľa ich tvrdení sa ITP podieľa na medzinárodnom projekte na vývoj motora Trent 1000 ⁽²⁹⁾.
- (153) V bode 5.1.3. písm. b) rámca VaVal sa definujú veľmi presné podmienky pre projekty, aby boli oprávnené na dodatočný bonus za medzinárodnú spoluprácu: „Projekt zahŕňa efektívnu spoluprácu aspoň dvoch navzájom nezávislých podnikov a sú splnené tieto podmienky: [...] projekt musí [...] byť cezhraničný, to znamená, že činnosti v oblasti VaV sa vykonávajú aspoň v dvoch rôznych členských štátoch“.
- (154) Komisia v rozhodnutí o začatí konania vyjadrila dve pochybnosti: a) Komisia spochybnila, že ITP a RR možno považovať za nezávislé podniky, pretože RR je akcionárom ITP s takmer 47 % podielom, a b) mala pochybnosti o tom, že činnosti v oblasti VaV notifikovaného projektu by sa nemali vykonávať v plnom rozsahu mimo Španielska.

9.4.1. ITP a RR nie sú nezávislé podniky

- (155) Španielsko predložilo rôzne tvrdenia na podporu nezávislosti týchto dvoch podnikov.
- (156) ITP sa podľa jeho názoru podieľa na projekte ako partner deliaci sa o riziko, a to za rovnakých podmienok ako ostatní partneri: skutočnosť, že podmienky zmluvy sú rovnaké ako v prípade ostatných partnerov RRSP by preukázali, že ITP je na rovnakej úrovni ako ostatní RRSP, v ktorých RR nie je akcionárom.
- (157) Po druhé, podľa Španielska, ak by ITP nebola nezávislá, nemohla by pracovať pre konkurentov RR, ako sú General Electric a Honeywell.
- (158) Po tretie, RR vlastní iba 47 %, čo nepredstavuje kontrolný balík v porovnaní s 53 %, ktoré vlastní iný akcionár – Sener Aeronautica. Členovia predstavenstva, ktorých vymenoval RR, sú v menšine (štyria z celkového počtu deväť), pričom zostávajúci členovia vymenuje najväčší akcionár.

- (159) Napokon, podľa Španielska nezávislosť potvrdzuje aj dĺžka rokovaní medzi ITP a RR o projekte, ktoré trvali dva roky, kým sa dosiahla dohoda.
- (160) Tieto tvrdenia uviedla aj ITP vo svojich pripomienkach. Okrem toho, podľa ITP je jej nezávislosť od RR zjavná, pretože predaj ITP RR predstavuje iba 25 % jej obrátu v roku 2008 a má klesajúcu tendenciu.
- (161) Komisia v liste z 19. decembra 2007 taktiež požiadala o stanovisko RR k tomu, či ITP a RR možno považovať za nezávislé. Okrem toho, podľa RR „ITP je právne a finančne nezávislá spoločnosť a [...] nie je kontrolovaná zo strany RR. [...] Napriek tomu je ITP významným spolupracovníkom RR pri niektorých civilných programoch, najmä motoroch Trent 500 a 900, a RR si udržiava akciový podiel v ITP čiastočne s cieľom chrániť svoje záujmy pri týchto programoch spolupráce a taktiež pomôcť ITP stať sa nezávislým hráčom (a partnerom) v leteckom sektore“.
- (162) RR taktiež uvádza, že „nadviazanie vzťahov s dlhodobými nezávislými strategickými partnermi, ktorí sa môžu podieľať na riziku, poskytovať dizajnérske kapacity a sprístupniť zdroje predstavuje logický a nie neobvyklý postup výrobcov pôvodných zariadení („OEM“) zaoberajúcich sa návrhom a výrobou plynových turbín“.
- (163) Komisia podrobne posúdila vzťah medzi IT a RR. RR je veľký akcionár (47 %) s niekoľkými zástupcami v predstavenstve. Členovia z RR nie sú prítomní, keď sa prerokúvajú projekty RR, ale na druhej strane sú prítomní, keď sa rozhoduje o stratégiách.
- (164) Po druhé, Komisia poznamenáva, že ITP sa podieľala na niekoľkých ďalších projektoch RR (Trent 1000 je tretím najväčším motorom, na ktorom sa ITP podieľa).
- (165) Ustanovenie rámca VaVal týkajúce sa „nezávislosti“ sa musí vykladať inak ako „nie je pod kontrolou“. Inými slovami, nato, aby sa spoločnosť považovala za nezávislú od inej spoločnosti, nepostačuje, aby nebola pod kontrolou uvedenej spoločnosti.

⁽²⁹⁾ Španielsko taktiež tvrdí, že takýto bonus bol povolený v predchádzajúcich prípadoch týkajúcich sa ITP.

- (166) Podobne ako pri definícii malých a stredných podnikov (MSP) ⁽³⁰⁾ spoločnosti, ktoré majú kapitálové prepojenia s inou spoločnosťou (v tomto prípade 47 % podiel), by sa mali považovať za prepojené podniky. Mohli by sa však stále považovať za nezávislé na účely kontroly fúzií ⁽³¹⁾ alebo z hľadiska účtovných pravidiel, pretože ITP nie je konsolidovaná v účtoch RR.
- (167) Dôležitým aspektom v tomto prípade je, že dva prepojené podniky pôsobiace v rovnakom sektore nemajú problém spolupracovať. To sa potvrdí, keď sa pozrieme na podstatu tejto problematiky, teda či ITP a RR majú problémy pri spolupráci na projektoch v oblasti VaV.
- (168) Investícia RR do ITP sa realizovala práve s cieľom nadviazať stabilný dlhodobý vzťah ⁽³²⁾, čo je bežný postup medzi OEM a ich hlavnými partnermi v tomto sektore. Napríklad, RR sa odvoláva na spoločnosti Snecma a MTU, ktoré pôsobia ako dlhodobí partneri spoločností General Electric and Pratt&Whitney.
- (169) V tomto prípade majú ITP a RR nadviazanú spoluprácu v oblasti leteckých motorov. Hodnotený projekt je tretím veľkým motorom vyvíjaným RR, na ktorom sa ITP podieľa významnou mierou (a vždy ide o rovnaký dielec, o nízkotlakovú turbínu). Samotná RR uznáva, že táto predchádzajúca účasť v skutočnosti uľahčuje a zjednodušuje budúcu spoluprácu.
- (170) Komisia vo svojom posúdení pomoci pre ITP na jej účasť na projekte Trent 500 ⁽³³⁾ uviedla, že prvá významná účasť ITP na vývoji motora RR bola charakterizovaná medzinárodnou spoluprácou, ale nepredpokladala žiadny osobitný bonus. Ako uznal RR, zapojenie do následných projektov však prináša ďalšie vzájomné poznanie, ktoré postupne znižuje problémy spojené so spoluprácou.
- (171) Dve prepojené spoločnosti so stabilným dlhodobým partnerstvom nemajú žiadny problém spolupracovať. Komisia preto dospela k záveru, že ITP a RR nemožno považovať za navzájom nezávislé v takom zmysle, ako sa požaduje pre získanie bonusu za spoluprácu v prípade projektov v oblasti VaV.
- 9.4.2. Činnosti v oblasti VaV notifikovaného projektu sa budú v plnom rozsahu vykonávať v Španielsku
- (172) V každom prípade nie je splnená ani druhá podmienka týkajúca sa cezhraničnej povahy projektu.
- (173) Španielske orgány tvrdia, že Komisia by mala posúdiť projekt na výrobu motora v celistvosti a nielen časť, ktorú má vyvíjať ITP.
- (174) V druhej zarážke bodu 5.1.3 písm. b) rámca VaVal sa vyžaduje, aby sa činnosti v oblasti VaV vykonávali aspoň v dvoch rôznych členských štátoch. V tomto prípade je hodnoteným projektom nízkotlaková turbína vyvíjaná ITP. Väčšina činností v oblasti VaV oprávnených na projekt sa vykonáva iba v Španielsku a oprávnené náklady vznikajú ITP v jej sídlach.
- (175) Na záver, Komisia sa domnieva, že nie je možné uplatniť na túto pomoc bonus za spoluprácu, pretože ITP a RR nemožno považovať za nezávislé podniky a činnosti v oblasti VaV sa vykonávajú väčšinou v Španielsku.
- (176) Podobne ako v prípade regionálneho bonusu však Komisia poznamenáva ⁽³⁴⁾, že neuplatnenie bonusu za spoluprácu nemá praktický význam, pretože intenzita pomoci zostáva pod úrovňou stanovenou v rámci VaVal.

9.5. Intenzita pomoci

- (177) Podľa bodu 5.1.5. rámca VaVal uplatniteľné intenzity pomoci pre projekty v oblasti VaV financované prostredníctvom návratných preddavkov sú 60 % v prípade priemyselného výskumu a 40 % v prípade experimentálneho vývoja. Ako sa uviedlo, k hodnotenému projektu sa nemôžu pridať žiadne bonusy.
- (178) Ako sa uviedlo, projekt predstavuje približne 39,82 % priemyselného výskumu a 60,18 % experimentálneho vývoja. Celková maximálna intenzita pomoci je preto 47,93 % ⁽³⁵⁾.
- (179) Pri zohľadnení skutočnosti, že celkové oprávnené náklady sú 73,567 miliónov EUR a výška pomoci, ktorú španielske orgány pôvodne plánovali poskytnúť, bola 36 850 miliónov EUR (súčet dvoch rozhodnutí o grante), výsledná intenzita pomoci by bola 50 %, teda vyššia ako maximálna povolená intenzita.

⁽³⁰⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽³¹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2004, s. 1).

⁽³²⁾ Slovom RR: „RR rozvinula plodný pracovný vzťah s ITP a ITP nadobudla hlboké znalosti o pracovných postupoch, procesoch, nástrojoch a metódach RR“.

⁽³³⁾ Vec C 38/01 (Ú. v. EÚ L 61, 27.2.2004, s. 87).

⁽³⁴⁾ Pozri odôvodnenia 149 až 151.

⁽³⁵⁾ $60,1 \times 40 \% + 39,82 \times 60 \% = 47,93 \%$.

- (180) Španielske orgány preto uznali, že v dôsledku preklasifikovania oprávnených nákladov, ako sa uvádza v odôvodneniach 119 až 129, museli znížiť sumu pomoci s cieľom dodržať maximálnu intenzitu pomoci. Španielsko vo svojom liste z 18. septembra 2008 uviedlo, že konečná suma pomoci bude 35,2624 miliónov EUR. Španielsko taktiež predložilo revidovaný harmonogram platieb a úhrad v súlade s pokynmi uvedenými v odôvodneniach 141 až 148.
- (181) Pomoc teda zostáva nižšia ako maximálna intenzita pomoci stanovená v rámci VaVal.

9.6. Záver k proporcionálite

- (182) Komisia môže skonštatovať, že klasifikácia oprávnených nákladov, upravený nástroj pomoci a úprava výšky pomoci zabezpečujú, že pomoc zostane primeraná a na minimálnej úrovni. Okrem toho, tieto podmienky, ktoré sú podobné ako podmienky uplatnené v porovnateľných prípadoch ⁽³⁶⁾, taktiež zabezpečia, že pomoc bude v plnej miere uhradená za bežných trhových podmienok vrátane úrokových sadzieb alebo že dokonca úhrada presiahne výšku pomoci, ak budú tržby vyššie, ako sa predpokladalo.

10. VPLYV NA HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ

- (183) V rozhodnutí o začatí konania Komisia navrhla, aby sa za príslušný trh pre tento prípad považoval trh s leteckými motormi, ktorý je celosvetovým trhom. Vyžiadala si stanovisko zainteresovaných strán k tomuto aspektu.
- (184) Komisia pripomína, že sektor leteckých motorov je charakterizovaný prítomnosťou troch veľkých výrobcov pôvodných zariadení – RR, General Electric („GE“) a Pratt&Whitney („PW“) – ktorí vedú programy výroby motorov. Na druhej úrovni existuje rad prvostupňových partnerov (Snecma, MTU, Avio v Európe, MHI, IHI a KHI v Japonsku atď.), ktorí majú v mnohých prípadoch dlhodobé vzťahy s jedným OEM (ako napríklad Snecma s GE) alebo pracujú s rôznymi OEM na základe projektov (ako Volvo). ITP je najmenším z prvostupňových partnerov.
- (185) Španielske orgány uviedli, že na svetovom trhu súčiastok pre letecké motory je ITP menším hráčom ako jeho konkurenti (v Európe Rolls Royce, Snecma, Avio, Volvo, MTU atď.). Pomoc by mala preto veľmi obmedzený vplyv vzhľadom na malú veľkosť trhu ITP, ktorá predstavuje iba [5 – 10] % obmedzenejšieho trhu s plynovými turbínami, ktorý je malým segmentom

väčšieho trhu s motormi. Ako sa uviedlo v rozhodnutí o začatí konania, nízkotlakové turbíny sú nevyhnutnou súčasťou motorov, nemôžu sa však jednoducho považovať za samostatný segment trhu, okrem iných dôvodov preto, že ich môžu vyvinúť iba veľkí OEM alebo prvostupňoví partneri.

- (186) Okrem RR sa na konaní nezúčastnila žiadna iná zainteresovaná strana. Pri zohľadnení publicity venovanej rozhodnutiu o začatí konania a malého množstva aktérov v sektore a ich veľkosti (ide o veľké podniky), Komisia na základe toho, že pripomienky neboli predložené, usúdila, že žiadny konkurent nemal obavy, že táto pomoc môže narušiť dynamické stimuly, vytvoriť trhovú silu alebo udržiavať neefektívne trhové štruktúry.
- (187) Komisia môže preto konštatovať, že vzhľadom na to, že konkurenti ani iné tretie strany nezasiahli, a pri zohľadnení veľmi obmedzeného trhového podielu ITP, je vplyv na hospodársku súťaž veľmi obmedzený.

11. NEPRIAMA POMOC PRE RR

- (188) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania vyjadrila pochybnosti o možnej nepriamej pomoci, ktorú by notifikované opatrenie mohlo poskytnúť výrobcovi motora, spoločnosti RR. Komisia uviedla, že RR môže byť potenciálnym príjemcom pomoci, pretože je vedúcou spoločnosťou pri výrobe motora Trent 1000 a je veľkým akcionárom ITP. Komisia taktiež poznamenala, že toto hodnotenie môže byť ovplyvnené osobitnými podmienkami spolupráce, ktoré mohli byť ovplyvnené pomocou.
- (189) Španielske orgány už vo svojich pripomienkach počas fázy notifikácie naznačili, že podľa ich názoru neexistuje nepriama pomoc, pretože peniaze, ktoré ITP zaplatila spoločnosti RR ako vstupný poplatok ⁽³⁷⁾, pochádzajú z jej vlastných zdrojov a nie sú spojené s oprávnenými nákladmi na projekt.
- (190) Španielske orgány na žiadosť Komisie v rozhodnutí o začatí konania predložili aj všetky náležité dokumenty týkajúce sa spolupráce medzi ITP a RR, najmä memorandum o porozumení z roku 2003 a dohodu o rozdelení rizika a príjmov.
- (191) Španielsko a ITP poznamenali, že v zmluve medzi CDTI a ITP sa jasne uvádza, že oprávnené náklady sú iba tie, ktoré vzniknú pri realizácii projektu, čo vylučuje platbu poplatku ITP spoločnosti RR.

⁽³⁶⁾ Veci Eurocopter N 186/06, Turbomeca N 447/07 alebo Rolls-Royce Deutschland N 195/07.

⁽³⁷⁾ Ide o bežný postup v sektore, že RRSP platí vstupný poplatok OEM.

- (192) Po druhé, Španielsko uviedlo, že CDTI bude prísne monitorovať implementáciu zmluvy a pomoc vyplatí ITP iba po predložení dokladov o nákladoch.
- (193) Napokon, Španielsko tvrdilo, že ceny používané v obchodnom vzťahu medzi RR a ITP sú rovnaké ako ceny používané pri iných dohodách RRSP.
- (194) RR vo svojich pripomienkach najprv podrobne opísal vyjednávania medzi OEM a potenciálnymi RRSP, ktoré zahŕňali súbežné rozhovory s rôznymi partnermi v Európe a v zahraničí. Tieto rozhovory sa neuskutočňujú pri jednotlivých súčiastkach, dokonca ani v prípade, že existujú určité kľúčové technologické oblasti, ktoré OEM nepovažujú za vhodné na nadviazanie partnerstva, ale predstavujú viaceré úrovne rozhovorov a rôzne možnosti zapojenia partnerov. RR taktiež uviedla, že príspevky partnerov do programu – ktoré môžu zahŕňať hotovosť, inžinierske práce a poskytovanie služieb a vývoj súčiastok zo strany RRSP – sa prerokúvajú a stanovujú na začiatku programu.
- (195) RR uviedla, že rokovania prebiehali nezávisle, za úplne obchodných podmienok, ako pri iných RRSP. Opísala dohodu s ITP, ktorá je v súlade s dohodami dosiahnutými s inými úplnými RRSP⁽³⁸⁾ pri motore Trent 1000. RR preukázala, že celkový príspevok ITP neudeľuje RR finančnú výhodu.
- (196) Napokon, RR uviedla, že nebude mať prospech z pomoci, ktorú Španielsko poskytlo ITP, pretože uvedená pomoc sa využije iba v Španielsku, na činnosti ITP súvisiace s nízkotlakovou turbínou. RR by získal výhodu iba prostredníctvom dividend, na ktoré je oprávnený ako akcionár.
- (197) Komisia mimochodom poznamenáva, že tieto tvrdenia taktiež potvrdzujú, že nie je možné uplatniť bonus za spoluprácu (pozri odôvodnenia 172 až 176). Keďže ITP je jediným príjmom pomoci, znáša všetky oprávnené náklady. V prvej zarážke bodu 5.1.3. bodu i) písm. b) rámca VaVal sa uvádza, že žiadna jednotlivá spoločnosť by nemala znášať viac ako 70 % oprávnených nákladov, čo zjavne neplatí v tomto prípade.
- (198) Komisia pri hodnotení týchto tvrdení predovšetkým poznamenáva, že dokumenty predložené Španielskom a informácie poskytnuté zainteresovanými stranami naznačili, že dohoda RRSP medzi ITP a RR bola skutočne dohodnutá za obchodných podmienok.
- (199) Po druhé, Komisia poznamenáva, že oprávnené náklady vznikli iba v Španielsku a že žiadne náklady týkajúce sa činností RR alebo činností vykonávaných v priestoroch RR nie sú zahrnuté v oprávnenom projekte.
- (200) Po tretie, Komisia uznáva, že akcionárska pozícia RR mu neposkytuje inú výhodu z pomoci pre ITP, ako je výhoda vyplývajúca z nadviazania dlhodobého partnerstva.
- (201) Komisia taktiež poznamenáva, že je možné konštatovať, že OEM má výhodu, ak ich RRSP sú príjemcami pomoci, ktorá RRSP umožňuje vo významnej miere investovať do veľkých programov zameraných na motory a ktorá samotným OEM umožňuje rozdeliť riziká spojené s takýmito programami.
- (202) Na druhej strane, Komisia však poznamenáva, že takáto výhoda je nevyhnutne malá, ak sa porovná s celkovými investíciami OEM do týchto programov. Výhoda by bola dokonca ešte menšia, ak sa porovná s celkovou veľkosťou trhu s motormi a s celkovým obratom OEM.
- (203) V každom prípade sa zdá, že nie je možné túto výhodu vyčíslieť, pretože jej vyčíslenie by sa muselo zakladať na porovnaní alternatívnych scenárov organizácií programu, vzhľadom na zložitosť rokovaní týkajúcich sa RRSP.
- (204) V každom prípade Komisia poznamenáva, že táto výhoda neznamena prevod verejných zdrojov zo štátu na OEM, najmä v tomto prípade, keď všetky oprávnené náklady vznikli v Španielsku.
- (205) Vzhľadom na to, že nedošlo k prevodu štátnych zdrojov a že ide o malú a nevyčísliteľnú výhodu, Komisia môže teda konštatovať, že v dôsledku podpory, ktorú Španielsko poskytlo ITP, neexistuje nepriama pomoc pre RR.
- (206) Podľa bodu 7.5. rámca VaVal Komisia na základe posúdených pozitívnych a negatívnych prvkov porovná účinky opatrenia a stanoví, či výsledné narušenie nepriaznivo ovplyvňuje obchodné podmienky v rozpore so spoločným záujmom.

⁽³⁸⁾ RR nie je akcionárom v týchto spoločnostiach.

12. PREVERENIE VYVÁŽENOSTI

(207) V tomto prípade sa Komisia domnieva, že pomoc má pozitívny vplyv, pretože odstraňuje zlyhanie trhu, má motivačný účinok pre príjemcu a je poskytnutá prostredníctvom vhodného nástroja, ktorý zabezpečuje, že pomoc je primeraná.

(208) Komisia taktiež zastáva názor, že negatívne účinky opatrenia sú obmedzené, pretože narušenie hospodárskej súťaže v dôsledku pomoci nie je významné, pretože nevytláča investície konkurentov, nevytvára pozíciu trhovej sily a neudržiava neúčinnú trhovú štruktúru.

(209) Komisia na základe porovnania týchto prvkov ďalej poznamenáva, že španielske orgány súhlasili so znížením sumy oprávnených nákladov, s revíziou ich klasifikácie, s prispôbením nástroja pomoci a so znížením celkovej sumy pomoci.

(210) Španielske orgány budú predkladať výročné správy o implementácii pomoci, čo Komisii umožní monitorovať opatrenie.

(211) Na záver, Komisia môže konštatovať, že preverenie vyvážanosti v prípade posudzovanej pomoci má pozitívny výsledok.

13. ZÁVERY

(212) Na základe uvedených skutočností Komisia preto konštatuje, že by nemala vzniesť námietky voči pomoci vo

výške 35,2624 miliónov EUR, ktorú Španielsko zamýšľa poskytnúť ITP na vývoj nízkotlakovej turbíny pre motor Trent 1000, ktorý RR vyvíja pre Boeing 787.

(213) Na záver, Komisia sa domnieva, že pomoc poskytnutá Španielskom nepredstavuje nepriamu pomoc pre RR,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc, ktorú Španielsko zamýšľa poskytnúť ITP vo výške 35 262 400 EUR, je zlučiteľná so spoločným trhom.

Implementácia pomoci sa preto povoľuje.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Španielskemu kráľovstvu.

V Bruseli 21. októbra 2008

Za Komisiu

Neelie KROES

členka Komisie